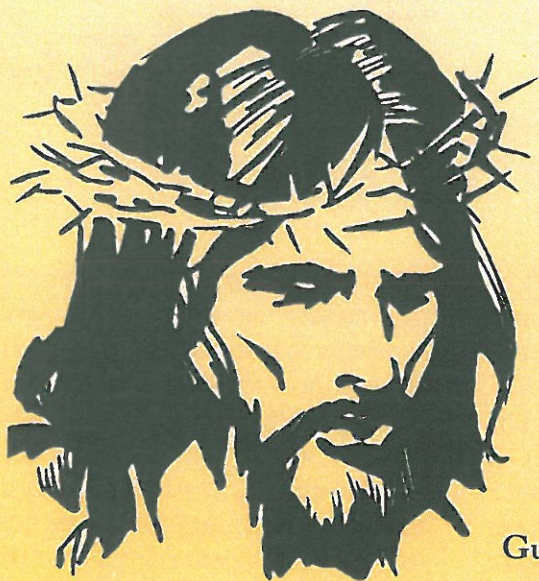

Aktiv Pensjonstid

Nr. 1 - 1. kvartal 1995 - 6. årgang

«Sannelig, våre sykdommer

tok han på seg, og våre

smerter bar han. Vi trodde

han var blitt rammet, slått av

Gud og plaget. Men han ble

såret for våre overtredelser og knust for våre misgjerninger.

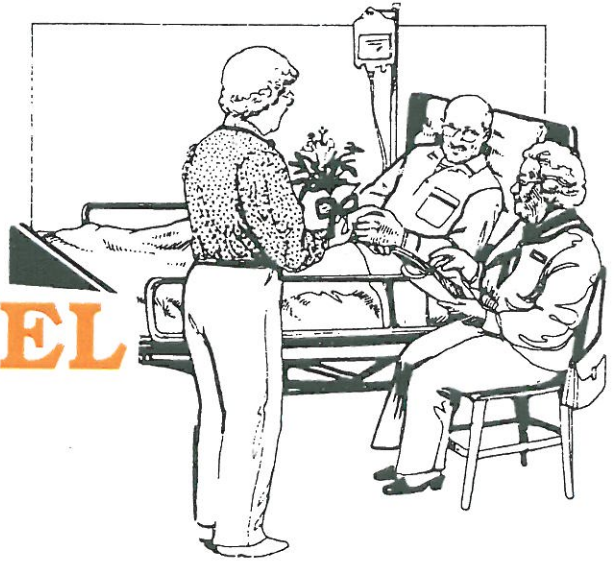
Straffen lå på ham for at vi skulle ha fred, ved hans sår har

vi fått legedom.»

Jes. 53, 4. 5.

Å BLI GAMMEL

Av Øivind Gjertsen

Å bli gammel er ingen spøk. Det er til tider blodig alvor. Avisenes spalter forteller ganske meget om hva det vil si å bli gammel i våre dagers Norge. Ganske smertelig blir det i særdeleshet for de syke og svake gamle. De vises til tider ingen nåde. Vi kan lese om mennesker som nærmer seg de hundre år og som ikke får sitt ønske om en plass på sykehjemmet innvilget. De som forvalter lov og rett finner ikke plass verken på budsjett eller i sykehjem. Så får den gamle kroken nøye seg med litt, nødtørftig hjemmehjelp. Den sikkerheten og tryggheten som ligger i det å få bo på sykehjemmet nektes ganske konsekvent. Budsjetter skal holdes, ofte til fortregning for ekte medmenneskelighet. Byråkratene og

politikerne gjemmer seg med alvorlige masker og gode ønsker bak budsjetter og skrivebord uten reell empati. Når så den gamle i sin fysiske nød havner på sykehus får han eller hun "plass" på korridoren på sykehuset og kan av hjertens lyst rope på mamma, som hun gjorde den meget gamle kvinnen jeg møtte på min veg til et sykebesøk på et av landets største sykehus.

Hva er det som er gått galt her i landet vårt? Har vi mistet vår evne til ekte innlevelse i nestens livssituasjon? Tåler vi så inderlig vel den urett som ikke rammer oss selv? Hvordan kan vi tillate oss at medmennesker går til grunne i fortvilelse mens vi som er i arbeidsfør alder skriker på vår del av kaka og går til

streik hvis vi ikke får vår vilje ? Hvor er det blitt av vår solidaritet med de gamle og syke ? Er det bare når noen rammes i vår nærmeste krets at vi våkner et lite øyeblikk ? Hva kan vi gjøre for å snu utviklingen ? Hvordan er det i vår egen krets ? I vår menighet ? I vårt kirkesamfunn ? Tar vi vare på hverandre eller er også vi preget av den bruk og kast mentalitet som vi ser og erfarer så ofte ?

Bruk og kast. Utrykket er egentlig ganske interessant og vi tenker kanskje med en gang på haugene med avfall. Ja, i den siste tida har noen forresten begynt å agitere for resirkulering. Ofte er det imidlertid slik at det moderne samfunn er storprodusent av søppel. Plastproduktene og hermetikkboksene er med på søppelberget og det moderne menneske er lært opp til å kaste det såkalt unødvendige. Formidable avfallshauger vokser opp, særlig på søppelfyllingene rundt de større byer og tettsteder. Det ble en tankevekker å komme til den tredje verden og erfare hva de innfødte kunne nytte vår søppel til. Det aller meste fant anvendelse og vi "oversjøiske" eller "expatriates" hadde mang en ettertensksomhetens åpenbaring. Oppfinnsomhet skapt av fattigdommens og nødens mennesker mens vi "rike" måtte tenke etter hva slags verdier vi egentlig sto for.

Den tredje verden ga oss mange andre impulser. For dem var de gamle ikke blitt gjort til "ting" slik det er skjedd i vår verden. Nei, de eldre hadde sin naturlige plass midt i hverdagen. De ble ikke bare tålt av forståelsesfulle yngre med evne til innlevelse i deres livssituasjon. Sannheten var den at de eldre kunnskaper og ikke minst livsvisdom ble verdsatt. De ble "hørt" når avgjørelser skulle taes, enten det gjaldt de yngres giftermål eller det var landsbyens videre utvikling som skulle planlegges. De eldre opplevde det som noe selvsagt at de skulle ha et ord med i laget og deres livsbehov var selvsagte variabler som måtte taes med under all planlegging. I sunnhet og sykdom, i liv og i død, ved de store høytider og i hverdagen, ble de tatt med på råd. Deres meninger ble verdsatt.

Holdningene til de eldre

Vi så et skremmende TV program for en stund siden. Det var fra det "opplyste" Holland budskapet kom. Der har man i sin visdom kommet frem til at såkalt aktiv dødshjelp er tingen. Når folk blir gamle nok og besværlige nok, kan de - etter eget ønske - gjerne gjennom et såkalt livstestamente - få den nødvendige sprøyte og "fredfullt" sovne inn i den evige hvile. Så greit og enkelt. Meg minner det om forholdene i det tredje

riket - med nazitidens holdninger til syke og hjelpeløse, enten det var sinnslidende, jøder, sigøynere eller andre besværlige individer. Ut med dem. Nå er vi kommet så langt i all

vår opplyste verden at abortspørsmålet med alle de myrdede fostrene i mors liv har fått sin motsats i de eldres utryddelse. Bruk og kast. Gi dem en sprøyte. Hva nøler du etter?

Heldigvis møter den slags holdninger motstand. Mange tar til orde og protesterer og det blir ikke fullt så enkelt å innføre hollandske tilstander i vårt land. Men, likevel. Vi er vitne til en utvikling som skremmer og vi erfarer at holdningene til den aldrende delen av befolkningen ikke nettopp preges av velvilje bestandig. Noen synes de eldre har det for godt. Pensjonene er for høye. Det hjelper ikke stort å peke på at pensjons-

fondene ble bygd opp av slitets kvinner og menn i nøysomhet og forsakelse og at de goder den gamle nyter egentlig bare ble skapt av ham selv.

Hvordan er det så i vår krets? Det skal ikke underslåes at også vi er barn av vår tid. Enten vi er unge eller gamle preges vi, bevisst eller ubevisst, av våre omgivelser. Den virkelighet de eldre lever i er ofte ganske uvirkelig for de yngre generasjoner. Det ser vi i våre menigheter og ikke minst i vårt organiserte arbeid. Noen ganger virker det som om vi lever i totalt forskjellige virkeligheter. Selv i meningsutveksling blir det noen ganger slik at ordene får vidt forskjellig betydning, avhengig av hvilken generasjon du tilhører. De generasjoner som levde isolert fra det moderne organisasjonsliv får problemer med å forholde seg til dagens virkelighet og kan vanskelig formidle seg til de yngre.

Det skal stor visdom til å tre til side når tiden er inne og la nye generasjoner komme til. Minst like stor visdom skal det til for de unge og sterke som ønsker seg alburom ved livets bord. Begge grupper har meget å lære i selvransakelse og av hverandre. Bare når vi lærer å ta hensyn til hverandre, og for sakens skyld gjør bruk av alle talenter og krefter, vil vi få fremgang og ikke minst himmelens velsignelse. ✕

Overflod av fred og trygghet

Av Trygve Åsheim

Livet i Kristus er et liv i hvile. Kanskje gjør ingen spesiell oppløftet stemning seg gjeldende. Likevel kan vi eie en stadig, fredfylt tillit. Det håp vi har, er ikke grunnet på oss selv, men på Jesus Kristus. Er vi svake, så er han sterk. Er vi hjelpeløse, så er han mektig. Er vi urolige og engstelige for noe, så kan vi trygt overlate det til ham som sa: "Min fred gir jeg dere".

Overskriftens ord er hentet fra Jer 33, 6: "Se, jeg gir dem helse og legedom og helbreder dem, og jeg vil la dem se en overflod av fred og trygghet." (NO 88). Disse løftene ble først gitt til Israelfolket på Jeremias tid. De hadde gjennomgått store vanskeligheter og lidt mye. Krigen var hard og beleiringen forferdelig.

Hunger og pest førte med seg ubeskrivelige lidelser. Til sist kom kapitulasjonene og den lange marsjen til fangenskap i fremmed land. De skulle helt til Kaldea.

Profeten Jeremias var en av dem som ble tilbake i Judariket. Han var fange der. I fengselet fikk han et budskap fra Gud. Det munnet ut i at tross alle ulykker som hadde rammet folket, hadde Gud ikke forlatt dem. Etter at en bestemt tid var gått, skulle alt bli annerledes. I stedet for fangenskap skulle det bli frigjørelse. I stedet for ødeleggelse skulle det bli gjenoppbygging. I stedet for krig og nød skulle det bli en overflod av fred og trygghet. Bibelen forteller oss at denne forutsigelsen ble nøyaktig oppfylt.

Gang på gang gjennom Israels-folkets historie ser vi hvordan Gud griper inn. Han gjør det umulige mulig. Når menneskelige beregninger ikke strekker til, når alle våre egne ressurser er uttømt, da griper Gud inn. Når betingelsene for at Gud kan gripe inn er til stede, viser Gud sin allmakt til frelse og frigjøring for alle dem som tar sin tilflukt til ham. I kapitel 29 i Jeremias bok leser vi: "Dere skal søke meg, og dere skal finne meg når dere søker etter meg av hele deres hjerte. Jeg vil la meg finne av dere, sier Herren, og jeg vil gjøre ende på deres fangenskap."

Det er flere likheter mellom fred på det nasjonale plan og fred på det personlige og individuelle plan. Med freden følger trygghet, takknemlighet og glede. Men freden må vinnes ved kamp. Den koster mye, derfor er den så dyrebar og umistelig. Fred med Gud er det som et menneskes hjerte - bevisst eller ubevisst - lengter etter. Slik var det for munken Martin Luther og for bondegutten Hans Nilsen Hauge. Slik er det også i dag. Fred med Gud gir trygghet i liv og i død. Den holder selv om prøvelsene er store. Det viktigste er ikke å slippe prøvelsene, men å komme gjennom dem. Det største er å kunne si med Paulus: "For meg er livet Kristus, og døden en vinning." Profeten Jesaja uttrykker seg på denne måten: "Til fred ble meg det bitre, ja, det bitre.

Kjærlig dro du min sjel opp av tilintetgjørelsens grav, for du kastet alle mine synder bak din rygg."

Det går an å oppleve denne dype fred selv under de mest nedslående forhold. Et eksempel fra krigens tid viser dette. Filippinene var blitt angrepet av Japan. Et antall av 19 japanske offiserer mellom 24 og 48 år var tatt til fange og dømt til døden som krigsforbrytere. Mens de satt som fanger i Bilibed fengsel på Filippinene, hendte det noe merkelig. Dr. Nelson og noen av lærerne ved Syvendedags adventistenes skole Union College, fikk anledning til å besøke fangene. Denne kontakten ble opprettholdt i 14 måneder og førte til en total forandring for mange av dem. I sin håpløshet og fortvilelse fikk de oppleve en overflod av fred og trygghet.

I et brev til skolen, undertegnet av alle 19, sier de blant annet: "Våre hjerter er fylt av glede og takknemlighet. Bevisstheten om at vi er gjenfødt som Guds barn, har senket en himmelsk fred ned i våre hjerter. I omkring ett år har vi studert Bibelen sammen med skolens lærere og har funnet den Gud som vi kan tro på. Når vi ser tilbake på vår syndefulle fortid, særlig på de mange brudd på lov og rett som vi utførte her i landet under påskudd av krigens, så kaster vi oss ned på våre knær, og med tårer i våre øyne takker vi Jesus

Dr. Torstein Scott hedret av kongen

En kjent lege i Tønsberg, Carl Torstein Scott, ble under årsmøtet i Vestfold legeforening tildelt Kongens fortjenstmedalje. Scott mottok Hans Majestets belønning etter 56 års tjeneste som lege.

#####

Overflod av fred og trygghet

(fra foregående side)

som kom for å frelse det som var fortapt.”

Våren 1950 ble avgjørende for de dødsdømte. En tid så det ut til at de skulle bli benådet, men så begynte president Quirino å eksekvere dødsdommene. Skolens utsending fikk tale med fangene en times tid. Så fikk de enda en time til å skrive brev og gjøre sine siste forberedelser. Klokken 21.30 begynte eksekusjonene. Skolens mann skriver: “Jeg var med disse menn, en etter en, da de ble kjørt ut til galgene. Det varte til kl. 3.30 om morgenen. Det var en tung natt. Det var hardt å se disse menn gå til sin dom. Men deres ansikter lyste av fred. De hadde full tillit til Gud. De visste at døden var en søvn og at de skulle stå opp på oppstandelsens morgen. Avskjedsordene til hver enkelt var: “God natt, vi møtes når morgenen gryr.”

“Jeg vil la dem se en overflod av fred og trygghet.” Jer 33,6. ✕

Legeforeningens leder, Lars Gleditsch, hadde innledningsvis ordet. Han la vekt på hvordan Scott i årenes løp har opparbeidet seg en posisjon som en legende.

“Ditt budskap til pasientene var ekte, og du praktiserte selv de rådene du ga, sa han.

“Som adventist var du flere generasjoner før ute enn både Statens Tobakkskaderåd, Edruskapsdirektoratet og Fjernsynskjøkkenet med din fremragende helseopplysning. Kjell Bjartveits “stump røyken”, Ingrid Espelid Hovig og professor Norums “flermettede fettsyrer” blekner til sammenligning.”

Dr. Scotts virke har vært meget omfattende. 31 år gammel hadde han lagt bak seg embetseksamen og fysioterapiskole, i tillegg til opphold som misjonær i Etiopia. At han så ble 56 år i samme stilling avholdt ham ikke fra et bredt medisinsk og sosialmedisinsk engagement.

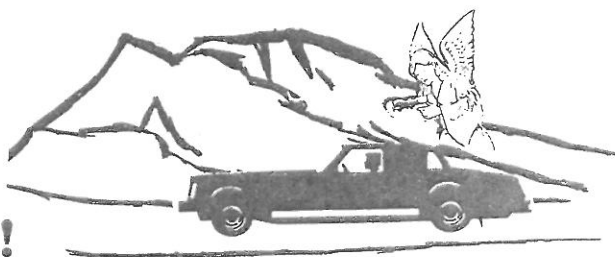
Ordfører Jørn Hagen foresto overrekkelser av medalje og diplom. Fylkeslege Asbjørn Haugsbø, ordfører Rolf Fevang i Andebu og Harald Wollan fra Adventistsamfunnet hadde innlegg. Fru Scott ble også hyldet med både blomster og taler.

Annemette Gustavsen.

(Tønsberg Blad, 24/11 94.)

“AKTIV Pensjonstid” sender sine beste hilsener og gratulasjoner! Red.

Kall på meg på nødens dag!

Av Ruth Berglund

(Etter Onsrudtiden underviste Ruth en kort periode i Norge før hun reiste til USA i 1946 for videreutdanning. I 1951 emigrerte hun til Amerika og har i hovedsak arbeidet for Adventist-samfunnet i California. Hun er nå pensjonist. Vi takker for at hun deler denne fine erfaringen med oss!)

Southeastern California Conference dekker hele den sydligste delen av California mellom Stillehavet, Arizona og Mexico. Det er flere store byer i området, men også lange ørkenstrekninger dekket med lava, sand og stein, kaktus og interessante ørkenplanter. I 26 år arbeidet jeg for konferensen som helsesekretær, helseinstruktør og skole-søster for menighetsskolene. Vi hadde 37 skoler med elever fra første til tolvte klasse. Jeg besøkte dem ofte, og måtte bruke en god del tid til å kjøre fra den ene skolen til den andre.

En dag var jeg på vei fra Loma Linda til en skole i Needles i dalen ved Coloradoelven på grensen til Arizona, en distanse på omtrent 360 km. Veiene gikk for det meste gjennom ubebodde ørken-distrikter. Den siste delen av veien var en meget lang og ganske bratt utforbakke nedover mot elven. Da jeg hadde kommet halvveis ned den lange hellingen, stoppet plutselig motoren i Volvoen jeg kjørte. Det var uvanlig og uventet, og jeg svingte inn mot veikanten og satte bremsene på. Men da jeg igjen forsøkte å starte motoren, gikk den med det samme. Jeg antok da at alt var i orden og fortsatte nedover mot skolen. Da jeg kom frem dit tok jeg vare på alt det som skulle og måtte gjøres i forbindelse med skolebarnas helse og helseundersøvisningen.

Ved dagens slutt vinket jeg farvel og tok fatt på veien tilbake til Loma Linda. Halvveis oppover den samme lange hellingen stoppet motoren omtrent på samme sted som på veien nedover. Men denne gangen var det helt umulig å få motoren til å starte, uansett hva jeg prøvde.

Hovedveiene gjennom ørkendistriktene er patruljert to ganger om dagen med helikopter. Jeg visste at helikopteret hadde passert for siste gang den dagen, siden klokken var etter fire på ettermiddagen. Det var også meget liten trafikk. Det var bare noen store "sekstenhjulinger" som tidligere hadde tordnet forbi meg, og det var alt for langt å gå tilbake til Needels etter hjelp.

Bibelen sier: "Kall på meg på nødens dag." Så det gjorde jeg og ba Gud om å vise meg hva jeg skulle gjøre. Jeg så ingen, men jeg hørte en stemme som tydelig sa: "Se på sikringene!" Sikringene? Jeg hadde aldri hatt noe å gjøre med sikringene i en bil, men jeg resonerte at når kjøretøyet hadde et elektrisk system så måtte det være sikringer et eller annet sted. "Se i bilens instruksjonsbok." Etter å ha studert boken noen

minutter fant jeg ut at inne i bilen like ved det venstre kneet når jeg satt i førersetet var det en hel boks med sikringer. Men hvilken sikring? Det var en hel rekke av dem av forskjellige farger. Bak i bilen var det en liten reserveholder som inneholdt ekstrasingringer. Etter mer studium og noen praktiske forsøk, fikk jeg satt inn en sikring som hadde med starteren å gjøre. Spent så jeg nesten holdt pusten satte jeg nøkkelen i. Bilen startet og motoren gikk! Gud visste hva som måtte gjøres og hadde gitt meg direkte beskjed. Jeg hadde takkefest hele veien hjem!

Neste dag tok jeg bilen til den garasjen der de vanligvis gjorde reparasjoner for meg og sa hva som hadde hendt. Der fortalte de meg at folk hadde betalt store summer for å få kjøretøyene slept inn til repasjon når alt de trengte å gjøre var å skifte en sikring som kostet 65 cents.

- - -

Hver gang jeg tenker på den erfaringen har jeg takkefest igjen. Gud er nær og hører når vi ber om hjelp. Noen ganger kommer ikke hjelpen akkurat slik som vi venter, men vi kan stole på ham!

En gledelig nyhet.

På grunn av de rådende politiske forhold har adventistene i Syd Afrika i alle år hatt separate organisasjoner for hvite og svarte medlemmer. Dette har nok ofte vært kritisert, men en felles løsning har vist seg å være umulig under Apartheid-tiden.

Nå kommer den gledelige nyhet fra dette området at våre svarte og hvite konferenser slår seg sammen til felleskonferenser for alle raser og folkeslag.

Sabbatsskolen er

en evangelisk institusjon

sier sabbatsskolesekretæren i Africa-Indian Ocean Division. I Nigeria har de innført et aksjonsgruppe-system i sabbatsskolen, og resultatet av disse gruppens evangeliske arbeid er at i 1994 ble det lagt til menigheten i Nigeria 2.891 nye medlemmer som et resultat av disse gruppens forkynnelse.

Adventist World Radio

har i 1994 en absolutt rekord i antall brev og henvendelser inn til radioens kontor fra lyttere. De har fått 125.000 brev fra fornøyde radiolyttere. Og det som er mest

gledelig i denne sammenheng, er at mer enn 30.000 av disse henvendelsene kommer fra mennesker som ønsker å bli meldt inn i nærmeste brevskole. Radioen annonserer samfunnets forskjellige bibelkurs, og mer enn 30.000 av lytterne studerer nå et eller annet av våre evangeliske brevkurs. Å verve deltakere til våre brevskoler, er våre radiostasjones første oppgave, og det er fint å se at vår verdensradio lykkes på dette felt.

Fremgang i Belarus

I det lille landet Belarus med en befolkning på 1,3 millioner, opplever vi for tiden en ekstraordinær utgytelse av Den Hellige Ånd. I løpet av 1994 har medlemsmassen i våre menigheter i landet økt fra 2900 til 4000, og syv nye menigheter er etablert. Byen Lida er en by i Belarus der vi inntil 1994 ikke hadde noen medlemmer og intet aktivt arbeid. Luba Anatska, en sykepleierske, flyttet til Lida og ba Gud hjelpe henne å etablere en adventistmenighet. Hun begynte straks å forberede en evangelisk møte-serie. Da møtene begynte, ble de klar over at salen de hadde leid

for US \$ 800 pr. måned ikke ville være stor nok. Det ville bli nødvendig med to møter hver kveld. Dette nektet utleieren. Straks ble det funnet en annen sal like i nærheten som hadde plass til 700 tilhørere. Her forlangte utleieren bare US \$ 80 pr. måned i leie. Dette nye auditorium ble fullpakket, og 500 ventet utenfor på neste møte like etterpå. Møtene som nå pågår, har en oppslutning på mer enn 1200 mennesker.

Med en medlemsmasse på 4000 har Belarus Misjonen satt som mål for 1995 å opprette 32 nye menigheter i byer og landsbyer som ennå ikke er nådd med budskapet. Dette vil representere mer enn 100% økning i antall menigheter i løpet av kun ett år! Ja, Jesus kommer igjen!

*Nyhetsbrev fra Robert .S.
Folkenberg, Generalkonferensens formann.*

Nye troende døpt i Jordanelven.

Seksten nye Adventister ble døpt i elven Jordan den 22. oktober 1994. Tolv av dem er fra Romania, og resten fra Nigeria og Ghana.

Adventistsamfunnet har arbeidet i Israel i mer enn 100 år. Menigheten har i dag 150 medlemmer. Omtrent to tredjedeler av disse medlemmene er utlendinger som bor og arbeider i Israel.

Misjonenes formann, Ermanno Garbi, sier at det er svært vanskelig for en jøde og ta imot budskapet om Jesus Kristus og bli en kristen. Men han er overbevist om at det er viktig for vårt samfunn å arbeide i landet, og på den måten være et vitne for landets jøder, arabere og besøkende turister.

(Review, 22. des. 1994.)

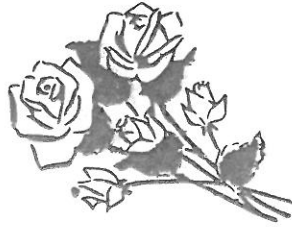
Evangeliet har fremgang i Øst Europa

Mark Finley har nettopp fullført en kort innhøstningskampanje i Moskva som en oppfølging av tidligere offentlig virksomhet. Denne gangen ble det døpt 188 nye medlemmer.

3.500 tilhørere var til stede ved avslutningsmøtet. Finley ba dem som hadde blitt døpt siden 1990 å reise seg, og mer enn 90% av forsamlingen sto opp. Vi har i dag mer enn 4.500 medlemmer i Moskva.

(Review, 22. des. 1994.)

En hjertelig takk til bladets lesere!

Dere har gjort det igjen! SDA-arbeideres Pensjonistforenings kasserer, Paul Frivold, sendte ut en bønn i siste nummer av bladet, hvor han ba om støtte til fortsatt utgivelse av dette bladet. Svaret uteble ikke, men kom i form av mange gode tilskudd sendt på de vedlagte giroblanketter. Har du ennå tenkt å bruke den, er det ikke for sent. Vi har stadig behov for å dekke utgiftene i forbindelse med utgivelsen av dette bladet. At det er til oppmuntring og hjelp for mange, er vi takknemlig klar over. Det er mange som sender oss oppmuntrende hilsener, både muntlig og skriftlig. Vi nevner noen av disse hilsningene her i bladet:

“Takk for bladet. Det lyser opp i hverdagen for oss gamle som bor slik til at vi har vanskelig for å samles med våre trossøsken. Ønsker dere Guds velsignelse i dette arbeidet.”
Vennlig hilsen, Hanna Andreassen.

Mange, slik som Arna Løkås, Inger Johanne Ingebrigtsen, Karen Liseth, Ernst Tafjord, Klara Kjernli og mange, mange andre skriver ganske enkelt på giroblanketten: Takk for bladet!

Et eldre ektepar sier: “Vi takker så mye for bladet som vi setter veldig stor pris på, både min mann og jeg. Jeg vil så gjerne at min søster også skal få dette bladet, hun har også tilhørt vår menighet da hun var ung. Jeg legger ved noen penger, håper det er i orden på denne måten. Her er min søsters adresse: . . .

Det er klart søsteren også skal få bladet! Red.

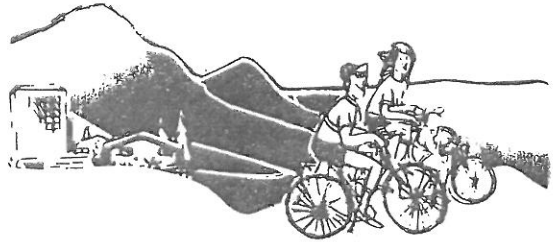
Margit Heppenstall, som flere ganger har gledet oss med sine innlegg, sine dikt og minner fra tiden her hjemme i Norge, sender også en større sjekk fra USA som en støtte til utgivelsen.

“Takk for utmerket blad som vi sluker straks det kommer!” Arnold og Maria Molvik, Ostereidet.

“Hjertelig takk for bladene”, sier også Karen Alme Nerheim, Bergen; Anny og Einar Grønning, Våg i Steigen; Klara Thomassen, Ramfjordbotn; Ruth Beckhaug, Lillehammer; Oskar Antonsen, Bø i Vesterålen.

Vi har fått hundrevis av andre hilsener, og takker hjertelig for dem alle!
Red.

Brudeferden over Hardangervidda

Av Elisabeth Stavnem

Forfatterinnen er død, men enkemannen, Magne Stavnem, tidligere direktør ved Skogli Badesanatorium, har sendt oss manuskripter. Vi trykker det med en liten nostalgisk tanke: Slik var det den gang!

Det var i året 1937. Vi møttes i Arendal. Min forlovede kom med danske båten etter endt utdannelse på Skodsborg, og jeg kom fra Oslo etter noen års arbeid på Kurbadet. Vi fortsatte til Haugesund hvor vi skulle ha litt ferie - og holde bryllup før ferden skulle gå videre til Lillehammer hvor vi skulle overta Lillehammer Kurbad.

Reisen fra Haugesund ville bli vår bryllupsreise, som skulle foregå på sykkel.

Min forlovede hadde et telt og en primus - og en sykkel som han hadde kjøpt i Danmark for fem kroner. Denne hadde han gjort i stand så godt det lot seg gjøre. Jeg hadde en forholdsvis ny sykkel, men ellers var det smått med utstyret.

Det var jo vanlig at folk som planla bryllup tenkte på utstyr til hus og hjem, med "tolv av hvert". Vi forsøkte å skaffe nødvendig utstyr til en campingtur. Det ble å kjøpe emaljerte tallerkener og krus, skjeer og gafler av aluminium, kasseroller og stekepanne av letteste sort. Soveposer måtte vi også ha. Dem sydde vi av gamle ulltepper og lerret. Særlig varme ble de ikke.

Fordi alt skulle fraktes på sykkel, måtte det ikke fylle for mye eller veie for tungt. Likevel ble det hele et anseelig lass på hver sykkel.

Svigermor var ikke lite bekymret over vårt primitive utstyr. Men det ble et hyggelig bryllup, og den 16. august startet vi med full oppakning på brudeferden over Hardangervidda.

Det var et deilig sommervær, og vi syklet gjennom vakre bygder som Ølen og Etne til fergestedet Kyrping. Derfra tok vi båt langs den trange Åkrefjorden - som var omkranset av høye fjell og vill betagende natur - frem til Fjære i Sunnhordland. Det var ingen vei mellom Kyrping og Fjære den gang. Sent på ettermiddagen virket naturen i Fjære tung og dyster, og innbød ikke til noe lengre opphold. Fra Fjære går veien ganske bratt og slynger seg i skarpe svinger oppover fjellet.

Snart var det tid til å finne et passende sted for overnatting. Det fantes ikke campingplasser den gang, men vi fant et lunt sted litt opp fra veien og like ved en sprudlende elv med klart brevann. Etter en forfriskende vask i det kalde vannet gjorde det godt med en solid middag tilberedt i teltet. Det var ved å bli mørkt, men et talglys på teltstangen gjorde god nytte. Vi hadde ingen problemer med å få sove etter en slik dag.

Neste dag gikk turen videre til Odda, en industriby innerst i Sørfjorden. Vi stanset ved den mektige Låtefossen som alltid gir en frisk dusj på veien når vi passerer den. Etter noen innkjøp i Odda gikk turen videre til det deilige Hardanger, gjennom rike fruktbygder som Børve og Ullensvang. Det var midt i plommehøsten, og eple- og pæretrærne bugnet av fin frukt. I veibanen lå det store mengder av nedfallsfrukt, og vi hadde ingen betenkeligheter med å forsyne oss av den. I tillegg kjøpte vi noen kilo plommer og litt sukker, og om kvelden laget vi det herligste syltetøy i teltet. Vi kom til Kinsarvik om kvelden. Også der var det en frisk elv og en lun plass hvor vi slo leir for natten. Vi var mette av synsinntrykk fra en vakker og imponerende natur. Men ikke mer mette enn at det var godt med en solid middag. Hver kveld gikk det med et kilo poteter, grønnsaker og en boks fiskekaker eller lignende. Som regel fant vi ville bær til dessert, og det smakte godt. Kaloriene ble ikke teltet den gangen!

Vi er klar over at de steder vi beskriver er godt kjent av de fleste i dag. Men vi beskriver dem slik vi opplevde dem i "turismens barndom".

Neste dag hadde vi omtrent fire mil til Eidsfjord. Terrenget var forholdsvis moderat, men veien var ny med masse sand og grus. Den var tung å sykle på.

Etter Eidsfjord begynte oppstigningen gjennom Måbødalen hvor veien slynger seg i store sløyfer oppover fjellet. Den ene sløyfen etter den andre, til dels gjennom tunneller. Veien er et mesterverk i ingeniørkunst, og har derfor

alltid vært en stor og velkjent turistattraksjon.

Oppstigningen tok det meste av dagen. Det ble mange hvilepauser. Ved toppen av den bratteste oppstigningen ligger Fosli Turisthotell som et Soria Moria i det fjerne. Det ligger like ved Vøringsfossen hvor store vannmasser kaster seg ut over det loddrette stupet.

Men fremdeles var det stigning på veien. Litt mindre bratt, men for bratt til å sykle, så det var bare å traske videre. Været var ikke så godt lenger, så det var tid til å tenke på ly for natten. Vi fikk med mye strev reist vårt lille "hus". Det blåste sterkt, så det var ikke lett. Det var godt å ha varme klær i sekken, og vi gledet oss til noe varmt å spise og drikke. Men det blåste så sterkt at det var umulig å få tendt primussen, så det ble en enkel middag den kvelden. Vi fant frem alt vi hadde av tøy og krøp ned i soveposene. Det virket som teltet skulle blåse ned over oss hvert minutt, men det holdt. Vi fikk pakket sammen neste dag, og nå begynte turen over selve Hardangervidda.

Vi fikk snebyger underveis, og kraftig motvind. Vi var glade for våtter og skjerf. Det gikk sakte fremover, og på Halne Fjellstue fikk vi en velfortjent hvil og varme i kroppen. Vi koste oss med en stor porsjon ekte rømme, som ga godt mot til å fortsette.

Veien den gang gikk over Dyranut, med høyeste punkt på 1200 meter over havet. Så begynte veien å helle nedover mot Haugastøl og vi fikk vårt første møte med Bergensbanen. Vi syklet videre over Ustaoset og nådde fram til Geilo den kvelden.

Det hadde regnet en god del, og det var mindre behagelig å krype inn i teltet og legge seg ned på bar bakke. Plastunderlag var et ukjent begrep den gangen. Men når middagen var satt til livs og trettheten gjorde seg gjeldende, var det deilig å leve tross alt!

Neste dag var det planen å komme et sted ned i Numedal. Vi måtte over tre høydedrag, Skurdal, Dagali og Uvdal, og videre til Rødberg og Nore. Vi fortsatte til Rollag hvor vi fikk slå leir på en lun gårds plass på en stor gård. Jeg kjente fruene på gården der, og vi ble godt mottatt. Nye poteter ble hentet på åkeren, og vi fikk en masse høy å ha i bunnen av teltet. Vi følte oss som storfolk.

Neste dag var sabbat, og vi bestemte oss for å holde oss i ro den dagen. Noen venner av oss ferierte på en liten fjellgård i nærheten, og vi hadde avtalt å møte dem der. Det var Louise Sætherø og Annie Andersen.

Men før vi kom så langt så knakk Magnes sykkel tvers over i rammen. Dette så mørkt ut. Vi spleiset den med noen solide lærremmer og en kjepp, og så fortsatte vi turen til våre venner.

Søndag morgen ble sykkelen tatt i nærmere øyesyn, og spleisingen ble forsterket en del. Et stykke nede i dalen fikk vi øye på et verksted. Smeden satt og hygget seg ute på tunet sammen med familien. Vi dristet oss bort til ham og klaget vår nød. Han så på sykkelen og ristet på hodet. "Har du virkelig syklet på dette her?" sa han. Vi bekreftet det og sa at vi hadde tenkt oss til Oslo før kvelden. Han tvilte veldig på om han kunne gjøre noe med sykkelen i det

hele tatt, men etter litt parlamentering lovet han å forsøke å sveise den sammen. Etter to timer kunne vi fortsette med nysveiset og sterk sykkel. Og smeden forlangte bare 10 kroner for jobben! Vi har sendt ham mange vennlige tanker i tiden som er gått.

Vi fortsatte over Kongsberg, og kom virkelig frem til Oslo om kvelden. Vi fant ut at sivilisasjonen har sine meget gode sider. Et godt bad, en god seng og møte med mange gode venner!

Oppholdet i Oslo ble gjort kort. Siste etappe på 200 km skulle gjøres unna på en dag. På denne siste del av turen fikk jeg sterke smerter i et kne, sikkert overanstrengelse, og det ble bare verre og verre. Da vi kom til Moelv, sto nordgående tog på perrongen, og vi var overlykkelige over å kunne bli med toget disse siste tre milene frem til Lillehammer.

Dermed var bryllupsreisen over. Vi hadde syklet mer enn 850 km, og jeg tror vi hadde hatt opplevelser både annerledes og flere enn de fleste har på en bryllupsreise! ☐

AKTIV PENSJONSTID

Organ for SDA-arbeideres Pensjonsforening

Redaktør: Alfred C. Berger

SDA-ARBEIDERES PENSJONISTFORENING

Formann: Johan Eisenberg

Nordåsløyfa 29A, 1251 Oslo. Tlf. 22617319

Sekretær: Alfred C. Berger

Bergerhøgda, 1464 Fagerstrand. Tlf. 64939180

Kasserer: Paul Frivold

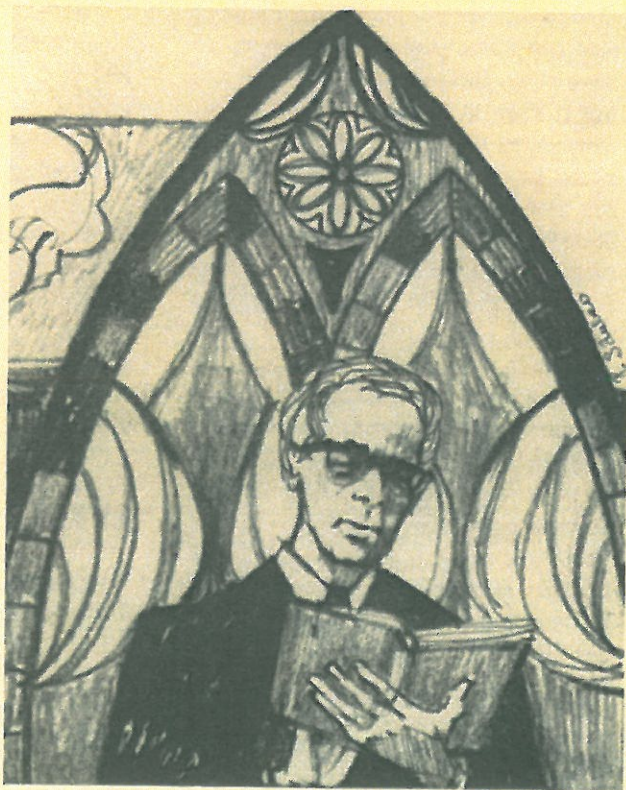
Fjordgløttveien 15, 3530 Røyse. Tlf. 32157489

Postgirokonto: 0824 076 0852

Bankgirokonto: 6142.05.36452

Elsk din neste

Av Rannveig Stavdal

Bli aldri så hård at din jernskodde hæl,
tramper på en ulykkelig sjel.

Bli aldri så kald at du dreper all glede
bare ved det å være til stede.

Bli aldri så ond at du nyter å såre,
ydmyke, skuffe en annen til tåre.

Bli aldri så liten at du ikke kan hedre
blandt "fine venner" dine enkle fedre.

Bli aldri så stor fordi du er lærd,
at du tror du kan kjøpe deg menneskeverd.

Stor blir du først når du elsker din neste,
unner ham fremgang og fotefeste.